

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เรื่อง Youth's Risks โดยใช้เทคนิค K-W-L สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
  - 1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
  - 1.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 2.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 2.2 ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 2.3 จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 2.4 บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 2.5 หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
  - 2.6 การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
4. การอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวัยรุ่น
6. ความพึงพอใจ
  - 6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 6.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้ บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล รวมทั้งความสามารถของแต่ละบุคคลโดยสถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, 2545) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 27 วรรค 2 ได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ จึงเห็นได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง Youth's Risks สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเนื้อหาสาระที่สอดคล้อง และตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวและจัดเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียน รักการอ่านได้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้เช่นกัน

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา

สาระที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาประกอบด้วย

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ความสัมพันธ์เชื่อมโยง ในการทำงานของระบบต่างๆของร่างกาย รวมถึงวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมวัย

ชีวิตและครอบครัว ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของตนเองและครอบครัว การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต

การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา ทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล การปฏิบัติตามกฎ กติการะเบียบ และข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และกีฬา และความมีน้ำใจนักกีฬา

การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และการป้องกันโรคทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

ความปลอดภัยในชีวิต ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง อันตรายจากการใช้ยาและสารเสพติด รวมถึงแนวทางในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและ กีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 ระวังการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็น ประจําอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุการใช้จ่าย สารเสพติด และความรุนแรง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการ (2533, หน้า 4) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้ เดิมเคยเรียกกันว่าหนังสืออ่านประกอบ

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536, หน้า 3) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้น โดยนำเนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตรมาเขียนขยายความเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนโดยปกติจะเสนอเรื่องน่ารู้เพียงเรื่องเดียว

สมพร จารุณัญญ (2538, หน้า 10) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กแต่ละช่วงวัยอ่านและเป็นหนังสือที่มีคุณค่าในการพัฒนา จินตนาการ สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม

จินตนา ไบกาชูยี (2542, หน้า 134) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือหนังสือที่บรรจุความรู้ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตร หรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นนักเรียนในวัย ต่าง ๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้สารประโยชน์โดยตรงในลักษณะการเขียนแบบสารคดี

(Nonfiction) และให้ความสนุกในลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดี (Fiction) ประปนอยู่ด้วย แต่เน้นหนักไปในแง่ให้สารประโยชน์ความรู้จะเป็นจุดประสงค์สำคัญของการเขียนหนังสือ อ่านเพิ่มเติม

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นตามกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร มุ่งให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนนอกเหนือจากหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามวัย ความสนใจ ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

2. ลักษณะและประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กระทรวงศึกษาธิการ (ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 419/2522) ได้กำหนดประเภทของหนังสือที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกประเภทตามลักษณะของหนังสือ ดังนี้

1. หนังสือเรียน คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ใช้สำหรับการเรียนมีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นเล่ม เป็นแผ่น หรือเป็นชุดก็ได้ หนังสือเรียนอาจมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน หนังสือประกอบการเรียน

2. หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่กระทรวงอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนแต่มิให้เป็นหนังสือเรียน หนังสือประเภทนี้โรงเรียนควรจัดหาไว้บริการครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยคำนึงถึงประโยชน์ในแง่ของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น สำหรับหนังสือเสริมประสบการณ์ กระทรวงศึกษาธิการ จำแนกประเภท ดังนี้

2.1 หนังสืออ่านนอกเวลา คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร นอกจากหนังสือเรียนสำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่ากิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

2.3 หนังสืออุเทศ คือ หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน การเรียบเรียงหนังสือประเภทนี้เป็นเชิงวิชาการ

2.4 หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เป็นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีงามให้เกิดความรู้มีคติและมีสารประโยชน์

2.5 แบบฝึกหัด คือ สื่อการเรียนสำหรับผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน แบบฝึกหัดที่ใช้ในโรงเรียนได้นั้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

จินตนา ไบกาซุยี (2534, หน้า 24) แบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. หนังสือเรียน ซึ่งใช้เรียนในโรงเรียน มุ่งให้ความรู้ตามหลักสูตรเป็นหลักใหญ่
2. หนังสืออ่านทั่วไป ที่มีชื่อหนังสือเรียน ซึ่งมุ่งหมายให้ความรู้หรือความเพลิดเพลินอย่างใดอย่างหนึ่งหรือให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไป แบ่งออกได้หลายลักษณะ เช่น หนังสือภาพ หนังสือภาพประกอบเรื่อง นิทาน นิยาย สารคดีประเภทต่าง ๆ
3. นิตยสาร วารสารและการ์ตูน ซึ่งเป็นหนังสือที่มุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและสาระความรู้ควบคู่กันไป โดยมีเนื้อหาเป็นเรื่องสั้น ๆ อาจจบในตัวเอง ในฉบับเดียวกันหรือต่อเป็นตอน ๆ ในแต่ละฉบับก็ได้

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม มีลักษณะทั่ว ๆ ไป เหมือน กับแบบเรียนที่กระทรวงกำหนดไว้ หากมีลักษณะพิเศษบางประการที่แปลกออกไป เช่น ภาพประกอบ ขนาดรูปเล่ม ขนาดตัวอักษร รวมทั้งวัตถุประสงค์หลักของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคือ เป็นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้น

3. จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่กรมวิชาการส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จัดทำเพิ่มเติมโดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรและท้องถิ่นของตนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางออกไป และมีโอกาสได้อ่านหนังสือที่มีสาระนอกเหนือจากการอ่านหนังสือแบบเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้

ณรงค์ ทองปาน (2526, หน้า 72-73) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
2. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้รับความสุขใจ และอ่านหนังสือได้แตกฉาน
3. เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และศึกษาหาความรู้ ด้วยตนเอง ความสนใจและพอใจของผู้อ่าน
4. ให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามของสังคมให้แก่เด็กตามวัย เพื่อจะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

ถวัลย์ มาศจรัส (2538, หน้า 15) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. เป็นการให้ความรู้ ข่าวสารใหม่ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาบางหัวข้อที่ไม่สามารถกำหนดลงในแบบเรียนได้หมด โดยสามารถตอบสนองความต้องการความสามารถพิเศษ ความอยากรู้อยากเห็น และความกระตือรือร้นของเด็กได้
2. เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
3. เพื่อให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเกิดทักษะในการอ่านมากขึ้น
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามของสังคม และสร้างศรัทธาในเอกลักษณ์ไทย
5. เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน อันจะทำให้เด็กวัยขวบขวายหาความรู้ใหม่ ๆ จากหนังสือตามความสนใจ
6. ช่วยให้ได้พัฒนาการเลือกหนังสืออ่านที่ดีและเหมาะสมได้
7. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินมีความสุขใจ
8. ช่วยให้ได้มีหนังสือที่เหมาะสมกับวัย

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ ความคิด ส่งเสริม จินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินความเหมาะสมของวัย ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

4. บทบาทหน้าที่และประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

จินตนา ไบกาชูยี (2542, หน้า 143-144) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ หนังสือเสริมประสบการณ์ โดยเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ ความคิดรวบยอดหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำเนินชีวิต การศึกษาหาความรู้รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะมีเนื้อหาที่ให้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ แล้ว ควรมีลักษณะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา กล่าวคือ ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผลจำแนกแยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังควรสอดแทรกแนวความคิดที่ช่วยให้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้ไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์เป็นประโยชน์แก่ตนและแก่ส่วนรวม

4. ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมให้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่านได้อย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีหรือส่งเสริมความเข้าใจอื่นๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง คำถาม เป็นต้น

5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือผู้เขียนควรพิจารณาเสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจ เน้นให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอดแทรกคำถามย่อยต่าง ๆ ตลอดจนเสนอแนะหนังสืออื่นๆ ที่ผู้อ่านอาจจะไปศึกษาให้กว้างขวางลึกซึ้งขึ้นตามความสนใจ

จารุณี ยอดกัณหา (2540, หน้า 26) ให้ความสำคัญและประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นจะเป็นการเพิ่มเติมความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ในหนังสือแบบเรียนไม่มี ทั้งยังเป็นการช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน และเป็นการเสริมความรู้ที่เรียนให้กว้างขวางเป็นการช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อนให้ได้ความรู้เพิ่มและทำให้เด็กที่เก่งมีความรู้มากขึ้น เป็นการพัฒนาการอ่านตามความสามารถของเด็กแต่ละคน และยังเป็นการชดเชยความรู้ที่ต่างกัน ในส่วนที่เด็กขาดได้ด้วย พร้อมทั้งยังเป็นการให้อิสระแก่ผู้อ่านในการที่จะเลือกหนังสือให้อ่านตามความสามารถและความเหมาะสมกับวัยของตนเองซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณค่า

แก่ตัวนักเรียนเองด้วยให้มีความคิดคำนึงมากขึ้น มีจินตนาการมากขึ้นอยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของคน นก สัตว์และต้นไม้ สนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิตและสิ่งแวดล้อม

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ในหนังสือแบบเรียนไม่มี ช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน พัฒนาทักษะ และความสามารถทางการอ่านได้ดียิ่งขึ้น มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสติปัญญาได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกด้วย

5. หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กอ่าน มีความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่วัยก่อนเข้าเรียนจนถึงวัยรุ่นโดยมุ่งให้เด็กพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ 3 ด้าน คือความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก ค่านิยม เจตคติและการปฏิบัติ ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สิ่งแวดล้อมเมืองฟาง ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. องค์ประกอบและโครงสร้างงานเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. การเตรียมงานเขียนและวางแผนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. ขั้นตอนและส่วนประกอบในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

องค์ประกอบและโครงสร้างงานเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ถวัลย์ มาศจรัส (2535, หน้า 79-80) กล่าวว่าในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิยมเขียนในรูปสารคดีที่มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. เนื้อหา
2. ภาษา สารคดี
3. ภาพประกอบ

เนื้อหา

ในส่วนนี้จะต้องมาจากเรื่องจริงที่ยึดหลักมุ่งแสดงข้อมูล ให้ความรู้แก่ผู้อ่านสาระของเรื่องราวสามารถตรวจสอบได้ มีแง่คิดต่อผู้อ่านประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

ภาษา

สารคดี จะใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน มีหลักในการเขียน สามารถตรวจสอบ ได้คือ เป็นคำสุภาพ ไม่มีการตัดทอนรูปประโยค ภาษาไม่แสดงออกถึงความรุนแรง หลีกเลี่ยงภาษาที่เป็นโวหาร ยึดเยื้อเป็นกลาง ไม่ตลกขบขัน มีความเคร่งครัด และรักษามาตรฐานของภาษา

ภาพประกอบ

ถือเป็นหลักของงานเขียนประเภทของสารคดี เพราะภาพถ่ายจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าได้ไปรับรู้เรื่องราวดังกล่าวนั้นด้วยตนเองภาพประกอบควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เสริมให้เนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น
2. ภาพกับเนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกัน
3. เป็นภาพถ่ายเรื่องราวจากแหล่งข้อมูลโดยตรง
4. มีคำบรรยายที่ถูกต้องชัดเจน
5. ขนาดของภาพที่เหมาะสม

6. การประเมินของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีนักการศึกษาให้แนวคิดในการประเมินคุณภาพของหนังสือไว้ ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประเมินได้ดังนี้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2539, หน้า 195-198) กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับเกณฑ์ประเมินแบบเรียน ซึ่งเป็นหัวข้อใหญ่ดังนี้
  - 1.1 คุณภาพในการจัดรูปเล่ม
  - 1.2 หลักการเรียนการสอนเฉพาะวิชา
  - 1.3 หลักวิทยาแห่งการเรียนรู้
  - 1.4 ความสอดคล้องกับหลักสูตร
2. เกณฑ์การประเมินหนังสือเพิ่มเติมซึ่งส่วนใหญ่ที่ใช้กันอยู่ จะแบ่งออกเป็น 10 หัวข้อดังนี้

2.1 ผู้แต่ง

- 2.1.1 เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่แต่งเป็นอย่างดี
  - 2.1.2 ได้มีการค้นคว้าประกอบการแต่งหนังสืออย่างพอเพียง
  - 2.1.3 เข้าใจความต้องการ ความสนใจความสามารถของผู้อ่านโดยทั่วไป
- เกี่ยวข้องกับวงการศึกษามีประสบการณ์ในการแต่งหนังสือ

2.2 ปีที่แต่งและพิมพ์ พิจารณาใน 2 ประเด็นคือ

- 2.2.1 เป็นหนังสือใหม่ พิมพ์หรือแต่งในระยะเวลาที่ผ่านมาไม่นานเกิน 10 ปี
- ซึ่งให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ทันสมัย ควรแก่การเชื่อถือยิ่งกว่าหนังสือเก่าที่แต่งมานานแล้ว

2.2.2 เป็นหนังสือเก่าที่แต่ง หรือพิมพ์มานานแล้ว แต่ไม่มีผลกระทบต่อกระเทือนถึงเนื้อหาและกลับทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องที่สุด เช่น เรื่องประเพณีเก่าแก่หรือวัฒนธรรมดั้งเดิม เป็นต้น

2.3 เนื้อหาสาระ

2.3.1 มีแก่นสาร สาระเหตุผลเป็นที่น่าเชื่อถือ

2.3.2 ให้ความรู้และข้อค้นพบใหม่ที่ทันสมัย รวมทั้งชักชวนให้ติดตามอ่าน

ต่อไป

2.3.3 สอดคล้องกับหลักสูตรและแบบเรียน

2.3.4 ให้อรรถาธิบายที่ลึกซึ้ง แจ่มแจ้งและสมบูรณ์

2.3.5 ขยายประสบการณ์ของผู้อ่านและส่งเสริมแนวคิดที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.4 ภาษา

2.4.1 เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ตรงและชัดเจน

2.4.2 เป็นภาษาสุภาพ กระชับรัดกุมและถูกต้องตามหลักภาษา

2.4.3 เรียบเรียงได้เหมาะสม ชวนอ่านไม่น่าเบื่อ

2.4.4 ใช้ถ้อยคำ อ่านแล้วเสริมให้เกิดสุนทรียะทางการใช้ภาษา

2.4.5 มีคำอธิบายศัพท์ประกอบด้วยเมื่อจำเป็น

2.5 การจัดเรื่อง

2.5.1 ลำดับเนื้อเรื่องแต่ละบทเชื่อมโยงกันดี

2.5.2 ลำดับเรื่องจากง่ายไปหายากและจัดตามลำดับประสบการณ์ของ

ผู้ได้รับ

2.5.3 เนื้อเรื่องไม่เรียงลำดับ สามารถตัดตอนได้โดยไม่ขาดช่วง

2.5.4 มีความกลมกลืนใกล้เคียงกับหลักสูตร

2.5.5 มีลักษณะส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจโดยลำดับไม่ขัดแย้ง

หรือหักล้างกัน

2.6 ความน่าอ่าน

2.6.1 มีตัวหนังสือขนาดพอเหมาะ มีหลายลักษณะให้สังเกตได้ง่าย
ช่องไฟมีจังหวะอ่านได้สะดวก

2.6.2 ตัวพิมพ์ชัดเจน ไม่เลอะเลือนอยู่บนกระดาษที่มีคุณภาพดี

2.6.3 มีภาพประกอบหรือแผนภูมิเหมาะสมกับความจำเป็นพร้อมทั้ง

2.6.4 มีคำอธิบายชัดเจน

2.6.5 มีลักษณะดึงดูดและน่าเชื่อถือ

2.7 เครื่องช่วยประกอบ

2.7.1 มีเครื่องช่วยในการอ่าน ได้แก่ แผนที่ แผนภูมิ แผนผังภาพประเภท

ต่าง ๆ

2.7.2 มีบทนำ สารบัญและหัวข้อเรื่องที่ชัดเจน

2.7.3 มีดรรชนีต้นเรื่องและภาคผนวก

2.7.4 มีเชิงอรรถและบรรณานุกรมท้ายเล่ม แนะนำหนังสือเพื่ออ่าน

เพิ่มเติม

2.7.5 มีบทสรุปและข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ในแง่เสริมสร้าง

ความรู้ เช่น แบบฝึกหัด โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

2.8 ความทนทาน

2.8.1 รูปเล่มกะทัดรัด ไม้หนา เล่มใหญ่หรือกว้างเกินไปจะทำให้ใช้

ไม่ถนัด

2.8.2 การเข้าเล่มและเข้าปกแข็งแรง

2.8.3 กระดาษที่พิมพ์เป็นกระดาษดี ไม่ขาดหรือเปื่อยง่าย

2.8.4 ปกแข็งเรียบร้อยและคงทน

2.8.5 หมึกพิมพ์ชัดเจน ไม่ซีดจางหรือลบเลือนได้ง่าย

2.9 ค่านิยมของวิชา

2.9.1 แทรกคุณธรรมของความเป็นพลเมืองดีไว้เสมอเมื่อมีโอกาส

2.9.10 ให้แง่คิดและแนวทางเพื่อปฏิบัติในชีวิตที่ฉลาด

2.9.11 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในสังคม

2.9.12 เน้นให้ตระหนักในบทบาท ความรับผิดชอบของตนต่อสังคม

2.9.13 เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านส่วนใหญ่และเสริมสร้างความเข้าใจอันดี

ต่อกัน

2.10 คุณค่าในด้านอื่น ๆ

2.10.1 สร้างพื้นฐานในการใช้วิจารณญาณ หาเหตุผลอย่างรอบคอบ

2.10.2 ส่งเสริมให้เกิดความริเริ่ม สร้างสรรค์ในทางที่ดี

2.10.3 ช่วยให้เข้าใจสภาพชีวิตสังคมปัจจุบันดียิ่งขึ้น

2.10.4 สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ด้วยใจเป็นธรรม

2.10.5 ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่าน เป็นทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญมากเป็นทักษะที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ทางด้านวิชาการสำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543, หน้า 9) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และกระบวนการอ่าน เกิดจากการจดจำเรื่องเก็บไว้ในสมอง โดยมีการแปลความหมายจากสัญลักษณ์มาเป็นตัวอักษร เมื่อรู้ความหมายแล้วจะเกิดความเข้าใจ การจำข้อมูลได้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจ

นันทิยา แสงสิน (2545) กล่าวว่า การอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่าน เพื่อให้ได้ซึ่งความหมาย ในอดีตที่ผ่านมา การอ่านถูกมองว่าเป็นทักษะการรับอย่างเดียว การที่ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอาศัยตัวชี้แนะ ความรู้และประสบการณ์เดิมช่วยทำนายหรือคาดการณ์สิ่งที่อ่าน โดยผู้อ่านจะอ่านอย่างรวดเร็ว (Skimming) เพื่อยืนยันหรือลบล้างการคาดการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน ถ้าผู้อ่านอ่านแล้วเนื้อหาเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ ผู้อ่านจะอ่านต่อไปเพื่อเพิ่มพูนข้อมูล แต่ถ้าอ่านแล้วไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ ผู้อ่านจะอ่านซ้ำใหม่อย่างพินิจพิจารณา (Scanning)

ทอร์นไคค์ (อ้างถึงใน Sikberste, 1993, p. 6) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้อ่านกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

กูดแมนและสมิทธ์ (อ้างถึงใน Silberste, 1993, p. 6) มีความเห็นพ้องกันว่า การอ่านเป็นเหมือนกับเกมจิตวิทยาทางภาษา ที่ต้องการใช้ความคิด ผู้อ่านต้องใช้ความรู้ในการเดาความหมาย และมีการยืนยันความถูกต้องในการตั้งสมมติฐานในการอ่าน ถ้ายังไม่ถูกต้องผู้อ่านต้องเริ่มกลับไปอ่านใหม่อย่างรอบคอบอีกครั้ง

Grabe (2000) ได้แสดงความคิดเกี่ยวกับการอ่านว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับบทอ่านที่เกี่ยวข้องกับทักษะความรู้ความเข้าใจ 2 ทักษะ คือ ทักษะการรู้และเข้าใจความหมายของบทอ่านจากความหมายของคำ กลุ่มคำและโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในบทอ่าน (Identification skill) โดยผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านระดับต้น ในขณะที่อ่านจะเข้าใจความหมายของบทอ่านจากความหมายของคำ กลุ่มคำและโครงสร้างประโยคปรากฏในบทอ่าน

นั้นๆ และทักษะ การใช้ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมหรือโครงสร้างความรู้ (Schema) ในการตีความบทอ่านเพื่อให้เข้าใจความหมาย (Interpretation skill) โดยผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูงในขณะที่จะอ่านจะใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ผู้อ่านมีอยู่เดิม ช่วยตีความหมายของบทอ่านโดยไม่จำเป็นต้องทราบความหมายของคำทุกคำ และความหมายของประโยคทุกประโยคในบทอ่านนั้น

Harris (2004) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านนั้น เป็นความสามารถด้านความคิดความสามารถทางด้านภาษาและตัวหนังสือ การแปลความ ตีความ รวมไปถึงความสามารถที่จะเข้าใจโครงสร้างของประโยค ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำตลอดทั้งประโยคและความหมายของคำในบริบท

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การใช้ความสามารถด้านความคิด สามารถ ตีความ จับใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านในระดับคำ ระดับตัวอักษร ระดับโครงสร้างของภาษา และระดับความหมาย จนสามารถสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ โดยใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์จากการทำนายหรือคาดการณ์ เนื้อเรื่องที่อ่านประกอบกับการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเข้ากับเรื่องที่อ่านเพื่อเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

2. การประเมินการอ่าน

จากการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการอ่านมีนักการศึกษาได้ให้รายละเอียดไว้ดังนี้

วิสาข์ จิตวิวัฒน์ (2543, หน้า 295-311) ได้แบ่งประเภทของการวัดผลในการอ่านไว้ 2 ประเภทหลักดังนี้

1. การวัดผลอย่างเป็นทางการ (Formal Measures) เป็นการทดสอบอย่างมีระบบซึ่งแบ่งเป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม เป็นการเปรียบเทียบคะแนน โดยใช้นักเรียนในกลุ่มเป็นเกณฑ์ ว่านักเรียนแต่ละคนอยู่ลำดับที่เท่าไรของกลุ่ม

1.2 แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ เป็นการวิเคราะห์ว่านักเรียนสามารถทำข้อสอบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้ดีเพียงใด

2. การวัดผลอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Measures) เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลหลายรูปแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 การสังเกตนักเรียน (Kid-Watching)

- 2.2 รายการคำอ่านที่คาดเคลื่อนไปจากบทอ่าน (Reading Miscue Inventory)
- 2.3 รายการคำอ่านอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Reading Inventory)
- 2.4 การประเมินผลการเล่าเรื่อง (Assessing Free Recall)
- 2.5 การประเมินผลตนเอง (Self-Report)

แอลเดอร์สัน (Alderson 2000, หน้า 202-233) ได้เสนอแบบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

1. แบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่างและแบบโคลซ (Gap-filling and cloze test)
2. แบบทดสอบแบบหลายตัวเลือก (Multiple-choice)
3. แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Alternative objective)
  - 3.1 การจับคู่ (Matching)
  - 3.2 การเรียงลำดับ (Ordering)
  - 3.3 คำถามแบบสองตัวเลือก (Dichotomous items)
4. แบบทดสอบแบบแก้ไข (Editing test)
5. แบบทดสอบแบบเขียนตอบ (Short-answer test)

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในการประเมินผลการอ่านนั้น ไม่อาจสรุปได้ว่าวิธีไหนดีที่สุด ขึ้นอยู่กับผู้สอนที่จะพิจารณาเลือกการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับบทอ่าน กิจกรรมการเรียนการสอนและตัวผู้เรียน เพื่อให้การประเมินมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L

1. ความหมายการอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L

การอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L หมายถึง การจัดกิจกรรมการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านใช้ความรู้ทักษะ ทักษะคิดของตนที่มีอยู่ในขณะนั้นไปช่วยตีความในเนื้อเรื่องที่อ่านโดยใช้ทักษะการอ่าน คือ การคาดคะเน การตรวจสอบความถูกต้องของการคาดคะเน การตั้งคำถาม และการใช้ความรู้ประสบการณ์เดิมของนักเรียน จากนั้นก็นำความรู้ที่นักเรียนได้จากการอ่านไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม

2. กระบวนการการอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L

การอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L ได้รับพัฒนาโดย Carr and Ogle (1987, หน้า 626-631) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L นี้ว่าเป็นการอ่านที่ผู้อ่านใช้ความรู้ ทักษะ ทักษะคิดของตนที่มีอยู่ในขณะนั้นไปช่วยตีความในเนื้อเรื่องที่อ่าน และยังเป็นกระบวนการทักษะต่างๆ เช่น การอ่าน การคิด การพูด การเขียน และการแสดงออกไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งมุ่งให้นักเรียน

เป็นผู้เรียนรู้ K ในกระบวนการ K-W-L หมายถึง What you know เป็นขั้นตอนที่นักเรียนตรวจสอบหัวข้อเรื่องว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องมากน้อยเพียงใด เป็นการนำความรู้เดิมมาใช้เพราะการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมก่อนการอ่านซึ่งเป็นการเตรียมนักเรียนในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ การบูรณาการระหว่างความรู้พื้นฐานและเรื่องที่นักเรียนจะอ่านเป็นสิ่งช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างความหมายของบทอ่านได้ดี และผู้อ่านควรได้รับการกระตุ้นความรู้พื้นฐานให้เหมาะสม ดังนั้นในขั้นตอนนี้ทฤษฎีประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นทฤษฎีว่าด้วยหลักการนำความรู้พื้นฐาน ความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมมาใช้ในการเรียนการสอน จึงเป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องที่สำคัญมาก W ในกระบวนการ K-W-L หมายถึง What you want to know เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะต้องถามตนเองว่าต้องการรู้อะไรในเนื้อเรื่องที่จะอ่านบ้าง ซึ่งคำถามที่นักเรียนสร้างขึ้นก่อน การอ่านนี้ เป็นการตั้งเป้าหมายในการอ่าน และเป็นการคาดหวังว่าจะพบอะไรในบทอ่านบ้าง L ในกระบวนการ K-W-L หมายถึง What you have learned เป็นขั้นตอนที่นักเรียนสำรวจว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้างจากบทอ่าน โดยนักเรียนจะหาคำตอบให้กับคำถามที่ตนเอง ตั้งไว้ในขั้นตอน W และ จดบันทึกสิ่งที่ตนเองเรียนรู้

3. ขั้นตอนการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L

ขั้นกิจกรรมก่อนอ่าน

ขั้นที่ 1 K - “What you know” “รู้อะไรบ้าง” หรือ “นักเรียนรู้อะไร (แล้วบ้าง)”

1. ให้นักเรียนสำรวจแบบเรียน 1 บท
2. ให้นักเรียนลองนึกว่าตนเองรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับหัวข้อนั้น
3. ครูเขียนคำตอบไว้บนกระดานดำ

ครูช่วยกระตุ้นความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่เกี่ยวกับหัวข้อเรื่องของบทอ่านและเนื้อหาในบทอ่าน โดยตั้งคำถามว่า จากหัวข้อเรื่องนี้ นักเรียนเคยทราบเกี่ยวกับอะไรบ้าง ครูจดไว้บนกระดานดำ ขณะเดียวกันให้นักเรียนเขียนข้อความดังกล่าวลงในกระดาษแบบฝึกหัด กิจกรรมช่วงนี้ เรียกว่า “K” ซึ่งย่อมาจาก “What you know” ซึ่งให้เห็นว่าในการอ่านนั้น นักเรียนไม่ได้เริ่มต้นจากศูนย์ แต่มีความรู้พื้นฐานบางประการที่อาจนำไปช่วยในการชี้แนะหรือตีความในเรื่องที่อ่านได้ หลังจากให้นักเรียนให้ข้อมูลถึงสิ่งที่ตนเอง “รู้อะไรมาแล้ว” ครูจึงบอกให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาสาระในบทอ่านที่อ่าน และจัดแบ่งหัวข้อตามลำดับ

ขั้นที่ 2 W - “What you want to know” “ต้องการรู้อะไร” หรือ “นักเรียนต้องการเรียนรู้อะไรบ้าง” ครูเขียนตัวอักษร “W” บนกระดานดำ ซึ่งมาจาก “What you want to know” โดยถามนักเรียนว่า จากหัวข้อเรื่องดังกล่าว นักเรียนต้องการเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง หรือต้องการค้นหาอะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทอ่านนี้บ้าง ในขณะเดียวกัน นักเรียนจะบันทึกสิ่งที่นักเรียนต้องการเรียนรู้

จากบทอ่านลงในกระดาษแบบฝึกหัดในช่องที่ 2 คือช่อง “W” กิจกรรมนี้จะช่วยให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่าน อีกทั้งยังสร้างแรงจูงใจในการอ่านด้วย ชั้นที่ 2 นี้ค่อนข้างยากสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถต่ำในระยะแรก แต่เมื่อครูให้ฝึกประสบการณ์อย่างต่อเนื่องไปหลาย ๆ สัปดาห์ ความสามารถในการคาดคะเนเนื้อหาในบทอ่านจะเริ่มพัฒนาขึ้น นักเรียนอาจจะต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่การหาคำตอบจากแบบเรียน แต่ต้องการเรียนรู้ที่จะหาคำตอบจากแหล่งข้อมูลอื่น ดังนั้นการเรียนรู้จึงไม่ได้หยุดนิ่งเพียงแค่นี้ในแบบเรียนเท่านั้น

ขั้นกิจกรรมระหว่างอ่าน

ครูให้นักเรียนอ่านบทอ่านในแบบเรียน ถ้าเป็นบทอ่านในระดับความยากง่ายปกติ นักเรียนสามารถอ่านเองได้ ครูจึงให้อ่านบทเรียนในใจ แต่ถ้าบทอ่านนั้นยากสำหรับนักเรียน ครูต้องให้ความช่วยเหลือหรืออ่านให้นักเรียนฟัง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านหลังจากที่บันทึกสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว นักเรียนมักต้องการที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันในกลุ่มครูอาจจัดอภิปรายหัวข้อนี้ ชั้นนี้เป็นขั้นตรวจสอบความถูกต้องระหว่างความเข้าใจของผู้อ่านกับสิ่งที่อ่านนั้น โดยให้นักเรียนเสาะหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบคำถามที่ผู้เขียนตั้งไว้ตอนต้นหรือตอนท้ายของบทอ่านและเพื่อแก้ไขเนื้อหาสาระที่ต้องการทราบ ตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ของการอ่านในช่อง “W” หลังจากนั้น ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ว่า บทอ่านแต่ละตอนนั้น ผู้เขียนแสดงแบบแผนการจัดเนื้อหาสาระประเภทใด เพื่อช่วยในการจับประเด็นสำคัญของบทอ่าน หรือ หาใจความหลัก และรายละเอียดของบทอ่านจากกิจกรรมขั้นนี้แสดงว่าในการอ่านโดยอาศัยความรู้เดิมของนักเรียน ประกอบกับความใฝ่รู้ของเขา ทำให้นักเรียนได้ฝึกอ่านตีความและตรวจสอบความถูกต้องตลอดเวลาที่อ่าน

ขั้นกิจกรรมหลังการอ่าน

ชั้นที่ 3 L – “What you have learned” “เรียนรู้อะไรแล้วบ้าง” หรือ “นักเรียนได้เรียนรู้อะไรแล้วบ้าง” หลังจากการอ่านบทอ่านแล้ว นักเรียนได้รับข้อมูลความรู้ใหม่หรือเรื่องที่น่าสนใจ

ต้องการเรียนรู้จากบทอ่าน ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในกระดาษแบบฝึกหัด คือช่อง “L” ซึ่งย่อ มาจาก “What you have learned” แล้วให้นักเรียนนำเสนอความคิดในรูปแบบของแผนภูมิโครงสร้างโดยการแลกเปลี่ยนกันระหว่างเพื่อน เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และจัดระบบความรู้ ความคิด ขณะเดียวกันเป็นการฝึกทักษะการพูดและการเขียนสรุปประเด็นสำคัญของบทอ่านไปด้วย การบันทึกข้อมูลตามกิจกรรมในขั้น K W L นั้นผู้สอนควรให้ผู้เรียนบันทึกโดยใช้ตาราง 3 ช่อง ดังตัวอย่างข้างล่าง

ตาราง 1 แสดงแบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมการสอนอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L

K	W	L
What you know (นักเรียนรู้อะไรบ้าง)	What you want to know (นักเรียนต้องการรู้อะไร)	What you have learned (นักเรียนได้เรียนรู้อะไร)

4. ประโยชน์ของการอ่านโดยใช้เทคนิค K-W-L

จากการศึกษาเทคนิค K-W-L ตามแนวคิดของ Carr and Ogle (1987, หน้า 62) ว่าการอ่านด้วยวิธีนี้มีข้อดีและเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่าน ดังนี้

1. เป็นการสอนที่ผู้อ่านได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมกลุ่ม เป็นการฝึกการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานกับผู้อื่น
2. เป็นการสอนการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านไม่เบื่อหน่าย เพราะได้ทำกิจกรรมเองโดยตลอด
3. เป็นการสอนการอ่านที่ผู้อ่านประเมินความเข้าใจในการอ่านได้ด้วยตนเอง
4. ผู้อ่านได้ฝึกการคิดวิจิจฉัย ตัดสินใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในสถานการณ์ที่พบ
5. เป็นการสอนการอ่านที่ผู้อ่านสามารถตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถคิดคาดการณ์ล่วงหน้าจากเรื่องที่อ่านได้ด้วยตนเอง
6. เป็นการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนสรุป และนำเสนอด้วยตนเอง
7. สามารถใช้เทคนิค K-W-L เริ่มต้นหน่วยการเรียนรู้และค้นหาสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วในหัวข้อนั้นและสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ใหม่
8. เป็นการสอนอ่านที่ทำให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดที่เป็นระบบ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่นักวิชาการให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้วัยรุ่นต้องปรับตัวซึ่งปัญหา

วัยรุ่นมีสาเหตุมาจากการที่วัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวได้นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องปัญหาวัยรุ่นในด้านค่านิยม พัฒนาการและสภาพปัญหา ดังนี้

1. ความหมายของวัยรุ่น

พิทักษ์ ศิริวงศ์ (2542, หน้า 22-23) คำว่าวัยรุ่น (Adolescence) มาจากภาษาลาตินว่า Adolescere แปลว่าเจริญวัย หรือวุฒิภาวะ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2534, หน้า 5-10) ความเป็นวัยรุ่น ในภาษาอังกฤษสังเกตได้จาก คำว่า “teen” ซึ่งเป็นการลงท้ายคำ สำหรับผู้ที่มีอายุระหว่าง13-19 ปี

วัยรุ่น เป็นวัยที่มีความสนใจทางบุคลิกภาพ จึงมีผู้ศึกษาและให้ความหมาย ที่บ่งบอกลักษณะสำคัญของวัยรุ่น ดังนี้

จริยกุล ศรีสุวรรณ (2542, หน้า 1) วัยรุ่น กล่าวได้ว่า เป็นวัยที่มีความคาบเกี่ยวระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ มีการเจริญเติบโตทางร่างกาย และมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ สังคม การเรียน และการงาน รวมทั้งการค้นหาอุดมคติในชีวิต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นรวดเร็ว ไม่แน่นอน และมีความซับซ้อน

องค์การอนามัยโลก กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย มีความพร้อมในการมีเพศสัมพันธ์ มีพัฒนาการทางจิตใจจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ และมีการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาทางเศรษฐกิจ เป็นการมีความรับผิดชอบ ในการพึ่งพาตนเอง

สุชา จันทร์โอม (2529, หน้า 3) กล่าวว่า วัยรุ่น คือวัยสิ้นสุดความเป็นเด็กเป็นสะพานไปหาวัยผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงไม่มีขั้นแน่นอน แต่เริ่มจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเป็นหลัก เช่น ผู้หญิงสามารถมีประจำเดือน ในขณะที่ผู้ชายสามารถผลิตน้ำอสุจิได้

สุพัตรา สุภาพ (2543, หน้า 1 – 2) ให้ความหมายของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความเจริญเติบโต ทั้งทางร่างกาย จิตใจ การใช้เหตุผล การควบคุมอารมณ์

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539, หน้า11) กล่าวว่า วัยรุ่น เป็นวัยที่เชื่อมระหว่างความเป็นเด็ก กับความเป็นผู้ใหญ่ โดยมีการปรับตัวให้สังคมยอมรับ มีการเจริญเติบโตในสังคมที่มีกรอบวัฒนธรรมธรรมชาติของวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิก เช่น เริ่มใกล้ชิดผู้ใหญ่ในด้านการงาน มีรูปร่างใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ ต้องการอิสระ สนใจเพศตรงข้าม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมนอกจากนี้ ยังเป็นวัยที่เริ่มจะเป็นผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย บุคลิกภาพ และมีการปรับตัวให้สังคมยอมรับ

2. พัฒนาการของวัยรุ่น

ระยะเวลาที่วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตใจนั้น มีจุดเริ่มต้นตั้งแต่การสิ้นสุดความเป็นวัยเด็ก ซึ่งรอยต่อระหว่างวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่จำเป็นต้องอาศัยอายุเป็นเกณฑ์ ในการจัดพัฒนาการ นักวิชาการได้จัดแบ่งพัฒนาการของวัยรุ่นตามช่วงวัยและจัดกลุ่มอายุ ดังนี้

สุชา จันทรเอม (2529, หน้า3) ได้เริ่มอายุวัยรุ่นตอนต้นที่อายุ 13-15 ปี วัยรุ่นตอนกลาง 15-18 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย 18-20 ปี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2534, หน้า 5-10) อย่างไรก็ตามจากแนวคิดที่ผู้หญิงเจริญเติบโตเร็วกว่าผู้ชายนั้นทำให้มีการแบ่งแยก ช่วงอายุที่แตกต่างกัน ของการเริ่มเป็นวัยรุ่นและเพิ่มระยะเวลาของการเตรียมเป็นวัยรุ่นของวัยรุ่นหญิง 11-13 ปี สำหรับวัยรุ่นชายจะช้ากว่าคือ เตรียมเป็นวัยรุ่นในช่วงอายุ 13-15 ปี ส่วนในระยะวัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นหญิงมีอายุ 13-15 ปี และ ชายอายุ 15-17 ปี ช่วงอายุของวัยรุ่นหญิงตอนกลาง 15-17 ปี และวัยรุ่นชายตอนกลาง 17-19 ปี สำหรับ ช่วงอายุของวัยรุ่นตอนปลาย คือ 17-21 ปี และวัยรุ่นตอนปลายของหญิง คือ 19-21 ปี อาจจะสรุปได้ว่า อายุของการเริ่มต้นเป็นวัยรุ่นสามารถเริ่มได้ตั้งแต่อายุ 10 ปี เป็นต้นไป จนกระทั่งถึงอายุประมาณ 21 ปี ทั้งนี้กล่าวได้ว่าการเริ่มเป็นวัยรุ่นมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และความพร้อมของร่างกาย

การเริ่มต้นในช่วงวัยของวัยรุ่น ในทางด้านความเห็นของนักวิชาการ มีความแตกต่างกัน แต่ข้อมูลในด้านพัฒนาการร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญามีความคล้ายคลึงกัน นั่นคือ

สุชา จันทรเอม (2529, หน้า 50) ด้านร่างกาย วัยรุ่นจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว สังเกตได้จากส่วนสูงและน้ำหนัก และความพร้อมในการสืบพันธุ์ ด้านอารมณ์ วัยรุ่นมีอารมณ์รุนแรงราวกับพายุมีความเชื่อมั่น มีความสงสัยและอยากรู้ เป็นจุดเด่นของอารมณ์ ในด้านสังคม วัยรุ่นจะแยกตัวออกจากครอบครัว เพื่อไปรวมกลุ่มกับเพื่อนจนอาจเป็นวัยที่ติดเพื่อน สำหรับด้านสติปัญญานั้น วัยรุ่นมีพัฒนาการไปจนถึงแยกแยะสิ่งที่เป็นนามธรรม รู้จักแก้ปัญหา ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รวมทั้งมีความสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและในขณะเดียวกัน ก็เป็นผู้ที่มีจินตนาการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2534, หน้า 704 - 722) ปัจจัยทางด้านการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นวัยรุ่น นั่นคือ การมีประจำเดือน และการผลิตน้ำอสุจิการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วัยรุ่นอาจมีอารมณ์รุนแรง อ่อนไหว ไม่คงที่ และไม่ชอบการขัดใจ สิ่งสำคัญที่สุดในช่วงวัยรุ่น คือ การปรับตัวในสังคม การใช้ศักยภาพของตนเอง

ในทางที่เหมาะสม เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่สร้างสรรค์แต่ ขณะเดียวกันวัยรุ่นสามารถมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้เช่นเดียวกัน

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญ และควรให้ความสนใจในระดับประเทศ เพราะเป็นเครื่องชี้อนาคตของประเทศ สืบทอดวัฒนธรรมให้สังคมมีความยั่งยืนตลอดไป ดังนั้น การพัฒนาเยาวชนที่มีในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความจำเป็นโดยที่การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นควรคำนึงถึง ปัญหา ปัจจัยและสภาวะที่มีผลกระทบต่อวัยรุ่นทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของวัยรุ่น

3. ปัญหาวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ การทำความเข้าใจปัญหาวัยรุ่นนั้น ควรพิจารณาสภาพกายและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังต่อไปนี้ก็กล่าวได้ว่า

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2534, หน้า 704-722) เมื่อกล่าวถึงสภาพปัญหาวัยรุ่น กล่าวได้ว่า ปัญหาของวัยรุ่นเกิดจากพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาซึ่งเกิดขึ้นอย่างไม่เหมาะสมกับวัย เวลา และสถานที่ ส่งผลให้สังคมไม่พอใจผู้อื่นเดือดร้อนการแสดงออกของวัยรุ่นที่ห่างจากปกติวิสัยนี้เอง ก่อให้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการเรียน การเรียนหนังสือไม่ได้ การหนีเรียน นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ไม่ทำตามระเบียบแถวก้าวร้าวทะเลาะวิวาทกัน เล่นการพนัน นอกจากนี้การมีบุคลิกภาพ ที่เอนเอียงมีความหวาดกลัวและแยกตัวห่างจากสังคม หรือ อาจเจ็บป่วย จนเป็นโรคจิตประสาท การแสดงออกที่ไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะนี้เอง ทำให้เกิดบุคลิกภาพที่แปรปรวนเป็นภัยต่อสังคม พฤติกรรมที่แสดงออกไปในโรงเรียนนั้น จะมีจุดเริ่มต้นจากการขาดเรียนบ่อยไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบหน้าที่ของตน พุดปิด เกเร ก้าวร้าวโดยแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับครู รวมไปถึง การลักขโมย มั่วสุมก่อความรำคาญ เทียบเตร่ เร่รอน ซ่องโจร เล่นการพนัน การก่ออาชญากรรม ทำร้ายร่างกาย ทำผิดวินัยเที่ยวกลางคืน มีกรณีผู้สาวและมีการใช้สิ่งเสพติดการแสดงออกอย่างนี้ นักจิตวิทยาได้กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมดังกล่าว เป็นการต่อต้านสังคมหรืออาจเป็นการเรียกร้องความสนใจ

จรัลพร สุวรรณวัฒน์ (2542, หน้า1) วัยรุ่นที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เป็นวัยที่ต้องเผชิญกับปัญหาสังคม กล่าวคือ เด็กวัยนี้ อยู่ท่ามกลางสภาพสังคมที่มีการแข่งขันสูง ทั้งการเรียน และการดำรงชีวิต และสังคม มีความเปลี่ยนแปลงไปทำให้มาตรฐานศีลธรรมลดลง ความ เป็นอยู่แบบวัตถุนิยม ทำให้คนใช้ชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ ตัวใครตัวมัน ทั้งนี้ข่าวสารรอบตัวมีแต่ความรุนแรงสับสน ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายนอกนี้ เป็นสิ่งที่วัยรุ่นต้องประสบ นอกเหนือจาก

ความเปลี่ยนแปลงภายใน ร่างกายตนเอง และสังคมของตนเอง ภาพในบ้าน โรงเรียน และเพื่อน ของตน ของสภาวะที่วัยรุ่นต้องเผชิญนี้

ไรซ์ (Rice, 1996, pp. 13-19) ได้สรุปรวบรวมปัจจัยที่มีผลต่อวัยรุ่นและปัญหาของ สังคมวัยรุ่นไว้ดังนี้ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลง ความเป็นสังคมเมือง วัตถุนิยม ความเครียดทางอารมณ์ ครอบครัวมีปัญหา

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาวัยรุ่น เกิดจากปัจจัยภายใน คือ บุคลิกภาพที่เกิดจากตัววัยรุ่นเองและ จากปัจจัยภายนอก ที่เกี่ยวข้องกับ ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน และสภาพสังคมที่อยู่แวดล้อมวัยรุ่นปัจจัยที่มีผลต่อวัยรุ่น และสภาพปัญหาของวัยรุ่นนี้ มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงจรที่ต่อเนื่องมีความเกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ ที่ส่งผลกระทบที่สอดคล้องกัน อธิบายได้ว่า เมื่อสังคมใหญ่เปลี่ยนแปลง ความเป็นเมืองสูง มีการแข่งขัน และคนส่วนมากมุ่งทำ ความสบายทางวัตถุ ครอบครัวที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ รายได้ไม่พอใช้จ่าย มีแนวโน้มที่จะเกิด ความเครียด และอาจแตกแยกกัน จนทำให้วัยรุ่น มีความสับสน และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ เพราะ พื้นฐานเดิมคือครอบครัวไม่เข้มแข็ง เด็กขาดความรักความอบอุ่น วัยรุ่นหันไปหาทางออกที่ สร้างปัญหาต่อสังคม เช่น การคบเพื่อนที่เป็นอันตราย การใช้ความรุนแรง และการติดยาเสพติด

4. การจัดประเภทปัญหาวัยรุ่น

วัยรุ่นประสบปัญหาในด้านต่างๆ ซึ่งนักวิชาการได้จัดประเภทและแบ่งกลุ่มปัญหา ตามพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539) ได้จัดแบ่งปัญหาวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. ปัญหาทางด้านพัฒนาการ แบ่งเป็น

1.1 ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางร่างกายเป็นการ เปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน เช่น การเจริญเติบโตทางด้านร่างกายที่รวดเร็ว ทางร่างกายที่รวดเร็ว มากทำให้วัยรุ่นมีความกังวลใจ ไม่มีความมั่นใจ มีความวิตกกังวล ทางร่างกาย เช่น วัยรุ่นมีสิ่ว มี กลิ่นตัว

1.2 ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางด้านสติปัญญา นั่นคือ ความแตกต่างทาง สติปัญญา ทำให้มีปัญหาด้านการเรียนการสอน นักเรียนที่เรียนไม่เก่ง ต้องปรับตัวให้ทันกับ นักเรียนที่เรียนเก่ง

1.3 ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางอารมณ์ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ลักษณะอารมณ์ตามช่วงวัยคือ อารมณ์อ่อนไหวง่าย รักง่าย โกรธง่าย หวั่นไหวตามสิ่งแวดล้อม คล้อยตามเพื่อนง่ายมีอารมณ์รุนแรง ขาดความยั้งคิด เจ้าคิดเจ้าแค้นมีอารมณ์ไม่คงที่ แปรปรวน

ง่าย เกือบกดและหาทางระบายออกทางอื่น ลักษณะเด่นของอารมณ์วัยรุ่น คือ ความเครียด ความขัดแย้งในใจ ความรู้สึกวิตกกังวล

1.4 ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการทางสังคม วัยรุ่นต้องปรับตัวให้เข้ากับระเบียบของสังคม เช่น ปรับตัวในครอบครัว และในโรงเรียน

2. ปัญหาพฤติกรรมไร้ระเบียบ เรียกได้อีกอย่างว่า ปัญหาเด็กเถร ซึ่งแบ่งได้ ตามความรุนแรงของสภาวะ คือ ความเถรแบบชั่วคราว และถาวร สาเหตุของความเถร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่บั่นทอนความรู้สึกของเด็ก

3. ปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่ม เช่น การยกพวกตีกัน

4. ปัญหาการลักขโมยและการหนีเรียน มาจาก 2สาเหตุ คือ ที่บ้านและที่โรงเรียน

5. ปัญหาการแต่งกายผิดระเบียบ ปัญหานี้พบเห็นประจำโรงเรียน เช่น นักเรียนพยายามฝ่าฝืนกฎ ทำผิดระเบียบด้ายทรงผม และ ความสั้นยาวของกระโปรง

6. ปัญหาทางเพศ มีความเกี่ยวข้องกับความพร้อมและส่งผลตามมาทางด้านการรักร่วมเพศ การตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น การทำแท้งและโรคจากเพศสัมพันธ์ คือ เอดส์

7. ปัญหายาเสพติด ปัญหายาเสพติดมาจาก ความรู้สึกอยากเห็น อยากทดลอง มีความต้องการจะทำสิ่งต่างๆ อย่างรุนแรง และหาทางออกไม่ได้ จึงหันมาพึ่งยาเสพติด

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาสังคมของวัยรุ่นส่วนใหญ่ มีผลมาจากอารมณ์ และจิตใจ ที่ยังสับสนไม่มั่นคง รวมทั้งความเครียดที่รุมเร้า กล่าวได้ว่า การเกิดขึ้นของอารมณ์เหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากฮอร์โมนในร่างกาย สำหรับแนวทางที่จะช่วยบรรเทาปัญหาเบื้องต้น การยึดหลักการที่ให้แนวทาง และความช่วยเหลือทางจิตวิทยา และทางขึ้นนำแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อสอดแทรกเนื้อหา ในการจัดเรียนการสอน เพื่อช่วยเหลือในด้านการปรับตัว ให้เข้ากับครอบครัว เพื่อน โรงเรียน และชุมชนที่วัยรุ่นอาศัยอยู่

ความพึงพอใจ

1. ความหมายความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของความพึงพอใจ (Product) โดยมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายทรรศนะด้วยกัน ซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติอยู่และความพึงพอใจจะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อมบุคคลจึงมีโอกาส

ที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรตลอดไป ทั้งนี้เพื่อให้งานสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่ตั้งไว้

อเนก กลยณี (2542) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือเจตคติต่อการทำงานนั้น ๆ

มณี โพธิเสน (2543) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกยินดี เจตคติที่ดีของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองของความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีในสิ่งนั้น ๆ

Devis (1964 อ้างอิงใน กรชกร ชวติ, 2544) ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลประโยชน์ที่ได้รับ

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่า ว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น เป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

สุพล เพชรานนท์ (2540) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ในลักษณะเชิงบวกของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองของความต้องการหรือ ได้รับสิ่งตอบแทนที่คาดหวังไว้

สุภาลักษณ์ ชัยอนันต์ (2540) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่รู้สึกเป็นสุขหรือยินดีที่ได้รับการตอบสนองของความต้องการในสิ่งที่ขาดหายไป หรือสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่สมดุล ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมที่จะแสดงออกของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมใดๆ นั้น

อรรถพร คำคม (2546) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือเจตคติที่ดีต่อการกระทำของบุคคลหรือการทำงานนั้นๆ ไม่มีวันสิ้นสุด สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

นักวิชาการได้พัฒนาทฤษฎีที่อธิบายองค์ประกอบของความพึงพอใจและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับปัจจัยอื่น ๆ ไว้หลายทฤษฎี ดังนี้

โคร์แมน (Korman, A.K., 1977 อ้างอิงใน สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542 หน้า161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจ ในงานเกิดจากความ ต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงาน กับการประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ คุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่มซึ่ง สมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผล การทำงาน

มัมฟอร์ด (Manford, E., 1972 อ้างอิงใน สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง, 2542, หน้า162) ได้จำแนกความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจงานจากผลการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มความต้องการทางด้านจิตวิทยา กลุ่มนี้ได้แก่ Maslow, A.H. , Herzberg. F และ Likert R. โดยมองความพึงพอใจงานเกิดจากความ ต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จ ของงานและความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น

2. กลุ่มภาวะผู้นำมองความพึงพอใจงานจากรูปแบบและการปฏิบัติของผู้นำที่มี ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กลุ่มนี้ได้แก่ Blake R.R., Mouton J.S. และ Fiedler R.R.

3. กลุ่มความพยายามต่อรางวัล เป็นกลุ่มที่มองความพึงพอใจจากรายได้ เงินเดือน และผลตอบแทนอื่น ๆ กลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ (Manchester Business School)

4. กลุ่มอุดมการณ์ทางการจัดการมองความพึงพอใจจากพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน ขององค์กร ได้แก่ Crozier M. และ Coulter G.M.

5. กลุ่มเนื้อหาของงานและการออกแบบงาน ความพึงพอใจงานเกิดจากเนื้อหาของ ตัวงาน กลุ่มแนวคิดนี้มาจากสถาบันทาวิสตอค (Tavistock Institute) มหาวิทยาลัยลอนดอน ทฤษฎี

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นผู้วางรากฐานจิตวิทยาตามมนุษย์นิยม เขาได้ พัฒนาทฤษฎีแรงจูงใจ ซึ่งมีอิทธิพลต่อระบบการศึกษาของอเมริกันเป็นอันมาก ทฤษฎีของเขามี พื้นฐานอยู่บนความคิดที่ว่า การตอบสนองแรงขับเป็นหลักการเพียงอันเดียวที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งอยู่ เบื้องหลังพฤติกรรมของมนุษย์มาสโลว์มีหลักการที่สำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยเน้นในเรื่อง

ลำดับชั้นความต้องการเขามีความเชื่อว่า มนุษย์มีแนวโน้มที่จะมีความต้องการอันใหม่ที่สูงขึ้น แรงจูงใจของคนเรามาจาก ความต้องการพฤติกรรมของคนเรา มุ่งไปสู่การตอบสนอง ความพอใจ มาสโลว์ แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่

1. มนุษย์มีความต้องการ และความต้องการมีอยู่เสมอ ไม่มีที่สิ้นสุด
  2. ความต้องการที่ได้รับการสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจสำหรับพฤติกรรมต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
  3. ความต้องการของคนซ้ำซ้อนกัน บางทีความต้องการหนึ่ง ได้รับการตอบสนองแล้วยังไม่สิ้นสุดก็เกิดความต้องการด้านอื่นขึ้นอีก
  4. ความต้องการของคนมีลักษณะเป็นลำดับชั้น ความสำคัญกล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนอง
  5. ความต้องการเป็นตัวตนที่แท้จริงของตนเอง
- ลำดับความต้องการพื้นฐานของ Maslow เรียกว่า Hierarchy of Needs มี 5 ลำดับชั้น ดังนี้

1. **ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological needs)** เป็นต้องการปัจจัย 4 เช่น ต้องการอาหารให้อิ่มท้อง เครื่องนุ่งห่มเพื่อป้องกันความร้อน หนาวและอุบัติเหตุ ยารักษาโรคภัยไข้เจ็บ รวมทั้งที่อยู่อาศัยเพื่อป้องกันแดด ฝน ลม อากาศร้อน หนาว และสัตว์ร้าย ความต้องการเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน จึงมีความต้องการพื้นฐานขั้นแรกที่มนุษย์ทุกคนต้องการบรรลุให้ได้ก่อน

2. **ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)** หลังจากที่มนุษย์บรรลุความต้องการด้านร่างกาย ทำให้ชีวิตสามารถดำรงอยู่ในขั้นแรกแล้ว จะมีความต้องการด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของตนเองเพิ่มขึ้นต่อไป เช่น หลังจากมนุษย์มีอาหารรับประทานจนอิ่มท้องแล้วได้เริ่มหันมาคำนึงถึงความ ปลอดภัยของ อาหาร หรือสุขภาพ โดยหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องสารพิษที่ติดมากับอาหารซึ่งสารพิษเหล่านี้อาจสร้างความไม่ปลอดภัยให้กับชีวิตของเขา เป็นต้น

3. **ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Belonging and love needs)** เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นหลังจากการที่มีชีวิตอยู่รอดแล้ว มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว มนุษย์จะเริ่มมองหาความรักจากผู้อื่น ต้องการที่จะเป็นเจ้าของสิ่งต่างๆ ที่ตนเองครอบครองอยู่ตลอดไป เช่น ต้องการให้พ่อแม่ พี่น้อง คนรัก รักเราและต้องการให้เขาเหล่านั้นรักเราคนเดียว ไม่ต้องการให้เขาเหล่านั้นไปรักคนอื่น โดยการแสดงความเป็นเจ้าของ เป็นต้น

4. **ความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น (Esteem needs)** เป็นความต้องการอีกขั้นหนึ่งหลังจากได้รับความต้องการทางร่างกาย ความปลอดภัย ความรักและเป็นเจ้าของแล้ว จะต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ต้องการได้รับเกียรติจากผู้อื่น เช่น ต้องการการเรียกขานจากบุคคลทั่วไปอย่างสุภาพ ให้ความเคารพนับถือตามควรไม่ต้องการการกดขี่ข่มเหงจากผู้อื่น เนื่องจากทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

5. **ความต้องการความเป็นตัวตนอันแท้จริงของตนเอง (Self - actualization needs)** เป็นความต้องการขั้นสุดท้าย หลังจากที่ผ่านมาความต้องการความเป็นส่วนตัว เป็นความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ลดความต้องการภายนอกลง หันมาต้องการสิ่งที่ตนเองมีและเป็นอยู่ ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ แต่ความต้องการในขั้นนี้มักเกิดขึ้นได้ยาก เพราะต้องผ่านความต้องการในขั้นอื่น ๆ มาก่อนและต้องมีความเข้าใจในชีวิตเป็นอย่างดี

เมื่อวิเคราะห์โดยรอบด้านแล้วจะพบว่าระดับความต้องการทั้ง 5 ระดับของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์นั้น สามารถตอบคำถามเรื่องความมุ่งหมายของชีวิตได้ครบถ้วน ในระดับหนึ่ง เพราะมนุษย์เราตามปกติจะมีระดับความต้องการหลายระดับ และเมื่อความต้องการระดับต้นได้รับการสนองตอบก็จะเกิดความต้องการในระดับสูง เพิ่มขึ้นเรื่อยไปตามลำดับจนถึงระดับสูงสุด การตอบคำถามเรื่องเป้าหมายและคุณค่าของชีวิตมนุษย์ตามแนวของจิตวิทยาแขนงมนุษยนิยม จึงทำได้เราได้เห็นคำตอบในอีกแง่มุมหนึ่ง

ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Hierarchy Modified Need Theory) Alderfer ได้ให้ทฤษฎีที่เรียกว่า E.R.G (Existence - Relatedness- Growth Theory) โดยแบ่งความต้องการของบุคคลออกเป็น 3 ประการ คือ

1. (Feildman and Arnold, 1983: 110) ความต้องการมีชีวิตอยู่
2. (Existence needs) ความต้องการสัมพันธ์ภาพกับคนอื่น
3. (Relatedness needs) และ ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs)

ทฤษฎีความต้องการของ เมอร์เรย์ (Murry's Manifest Needs) ทฤษฎีของ Murry สามารถอธิบายได้ว่า ในเวลาเดียวกันบุคคลอาจมีความต้องการด้านใดด้านหนึ่งที่จำเป็นและสำคัญ เกี่ยวกับการทำงานซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Needs for achievement)
2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Needs for affiliation)
3. ความต้องการอิสระ (Needs for autonomy)

4. ทฤษฎีความต้องการแสวงหาของ แมคคิแลนด์ (McClelland's Acquired needs Theory)

เป็นทฤษฎีที่บุคคลมุ่งความต้องการเฉพาะอย่างมากกว่าความต้องการอื่น ๆ ความต้องการความสำเร็จเป็นความปรารถนาที่บรรลุเป้าหมายซึ่งมีลักษณะท้าทาย ทฤษฎีนี้ ทำความเข้าใจถึงรูปแบบการจูงใจความต้องการพื้นฐาน 3 ประการ คือ ความต้องการอำนาจ (Needs for power) ความต้องการผูกพัน (Needs for affiliation) ความต้องการความสำเร็จ (Needs for achievement)

ทฤษฎีสองปัจจัย (Two Factor Theory) เป็นทฤษฎีที่ Frederick K. Herzberg ได้ศึกษาทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลเขาได้ศึกษาถึงความต้องการของคนในองค์การหรือการจูงใจจากการทำงาน โดยเฉพาะเจาะจง โดยศึกษาว่าคนเราต้องการอะไรจากงาน คำตอบก็คือ บุคคลต้องการความสุขจากการทำงานซึ่ง สรุปได้ว่า ความสุขจากการทำงานนั้นเกิดมาจาก ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในงานที่ทำ โดยความพึงพอใจหรือความไม่พึงพอใจในงานที่ทำนั้นไม่ได้มาจากกลุ่มเดียวกัน แต่มีสาเหตุมาจากปัจจัยสองกลุ่ม คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivational Factors) และปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยสุขศาสตร์ (Maintenance or Hygiene Factors)

1. **ปัจจัยจูงใจ (Motivational Factors)** เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง เพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานที่ปฏิบัติเป็นตัวกระตุ้น ทำให้เกิดความพึงพอใจให้แก่บุคคลในองค์การให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นปัจจัยที่สามารถตอบสนองความต้องการภายในของบุคคลได้ด้วยอันได้แก่

1.1 ความสำเร็จในงานที่ทำของบุคคล (Achievement) หมายถึงการที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้น และประสบความสำเร็จอย่างดี เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ การรู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่อผลงานสำเร็จจึงเกิดความรู้สึกพอใจและปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้น ๆ

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อน จากผู้มาขอรับคำปรึกษาหรือ จากบุคคลในหน่วยงาน การยอมรับนี้อาจจะอยู่ในรูปของการยกย่องชมเชยแสดงความยินดี การให้กำลังใจ หรือการแสดงออกอื่นใดที่ก่อให้เกิดเห็นถึงการยอมรับในความสามารถ เมื่อได้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดบรรลุผลสำเร็จ การยอมรับนับถือจะแฝงอยู่กับความสำเร็จในงานด้วย

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The Work Itself) หมายถึงงานที่น่าสนใจ งานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทำพายุให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะสามารถกระทำได้ตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพังแต่ผู้เดียว

1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมาย ให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ไม่มีใครตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5 ความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง ได้รับเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคคลในองค์กร การมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มหรือได้รับการฝึกอบรม

2. ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยสุขศาสตร์ (Maintenance or Hygiene Factors) หมายถึง ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจ ในการทำงานของคุณคดียุ่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กรบุคคลในองค์กรจะ เกิดความไม่ชอบงานขึ้น และเป็นปัจจัยที่มาจากภายนอกตัวบุคคล ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่

2.1 เงินเดือน (Salary) หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น ๆ เป็นที่พอใจของบุคลากรที่ทำงาน

2.2 โอกาสได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of Growth) หมายถึง การที่บุคคลได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงานแล้ว ยังหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพด้วย

2.3 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน (Interpersonal Relation Superior, Subordinate and Peers) หมายถึง การติดต่อไม่ว่าจะเป็นกิริยาหรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

2.4 สถานะทางอาชีพ (Status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี

2.5 นโยบายและการบริการ (Company Policy and Administration) หมายถึง การจัดการและการบริหารขององค์กร การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร

2.6 สภาพการทำงาน (Working Conditions) หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโงมการทำงาน รวมทั้งลักษณะของสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้

2.7 ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personal life) ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี อันเป็นผลที่ได้รับจากงานในหน้าที่ เช่น การที่บุคคลถูกย้ายไปทำงานในที่แห่งใหม่ ซึ่งห่างไกลจากครอบครัว ทำให้ไม่มีความสุข และไม่พอใจกับการทำงานในที่แห่งใหม่

2.8 ความมั่นคงในการทำงาน (Security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน ความยั่งยืนของอาชีพ หรือความมั่นคงขององค์กร

2.9 วิธีการปกครองบังคับบัญชา (Supervision-Technical) หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการทำงาน หรือความยุติธรรมในการบริหารจากทฤษฎีสองปัจจัย

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยทั้ง 2 ด้านนี้ เป็นสิ่งที่คนต้องการ เพราะเป็นแรงจูงใจในการทำงาน องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ทำให้คนเกิดความสุขในการทำงาน โดยมีความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดที่ว่า เมื่อคนได้รับการตอบสนองด้วยปัจจัยชนิดนี้ จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน ผลที่ตามมาคือ คนจะเกิดความพึงพอใจในงาน สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนปัจจัยค้ำจุน หรือสุขศาสตร์ทำหน้าที่เป็นตัวป้องกันมิให้คนเกิดความไม่มีความสุข หรือไม่พึงพอใจในงานขึ้น ช่วยทำให้คนเปลี่ยนเจตคติจากการ ไม่อยากทำงานมาสู่ความพร้อมที่จะทำงานนอกจากนี้ Herzberg ยังได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่า องค์ประกอบทางด้านกรจูงใจจะต้องมีค่าเป็นบวกเท่านั้น จึงจะทำให้บุคคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ แต่ถ้าหากว่ามีค่าเป็นลบ จะทำให้บุคคลไม่พึงพอใจในงาน ส่วนองค์ประกอบทางด้านกรค้ำจุน ถ้าหากว่ามีค่าเป็นลบ บุคคลจะไม่มีความรู้สึก ไม่พึงพอใจในงานแต่อย่างใดเนื่องจากองค์ประกอบทางด้านปัจจัยนี้ มีหน้าที่ค้ำจุนหรือบำรุงรักษาบุคคลให้มีความพึงพอใจในงานอยู่แล้ว สรุปได้ว่า ปัจจัยทั้งสองนี้ควรจะต้องมีในทางบวก จึงจะทำให้ความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลเพิ่มขึ้น จากทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg เป็นทฤษฎีที่ศึกษาเกี่ยวกับขวัญโดยจะขวัญมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความพึงพอใจและการจูงใจ ซึ่งเกิดจากปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนนั่นเอง

3. การวัดความพึงพอใจ

ในการวัดความพึงพอใจได้มีผู้ให้ทรรศนะและวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

บุญเรือง ขจรศิลป์ (2529) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อม โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทนฉะนั้น การวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนขึ้นถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็น

ไม่ตรงกับความรู้สึกที่จริงซึ่ง ความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัด โดยทั่ว ๆ ไป

สาโรช ไสยสมบัติ (2543, หน้า 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจต่อการบริการอาจทำได้หลายวิธีดัง ต่อไปนี้

การใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นวิธีที่นิยมกันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอรับรองหรือขอความร่วมมือจากบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้ เลือกตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำตอบที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ สถานที่ให้บริการระยะเวลาในการให้บริการบุคลากรที่ให้บริการ เป็นต้น

การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ ที่จะจูงใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจโดยวิธีสัมภาษณ์นับเป็นวิธีการที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากอีกวิธีหนึ่ง

การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการโดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรม ทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการ และหลังจากการได้รับการบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยาท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ ของการมาขอรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 252 - 253) กล่าวสรุปไว้ว่า ในการวัดความพึงพอใจควรมีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. การศึกษาความพึงพอใจเป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลานั้น
2. ความพึงพอใจในสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดความพึงพอใจจึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลแสดงออก
3. การศึกษาความพึงพอใจของบุคคล มิใช่แต่เป็นการศึกษาทางความพึงพอใจของบุคคลเท่านั้นแต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อย หรือความเข้มของเจตคติด้วย

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจต่อการบริการนั้น สามารถทำการวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้

4. เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

กระบวนการสร้างแบบวัดความพึงพอใจหรือเจตคติ มีนักการศึกษาหลายท่าน กำหนดรูปแบบไว้แตกต่างกัน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบตามวิธีการของ ลิเคิร์ท (อ้างอิงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 255 - 256) มีหลักการสร้างว่าการจัดให้มีข้อความที่แสดงความพึงพอใจที่หมายในทิศทางใดทิศทางหนึ่งแล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น คำตอบของแต่ละข้อความจะมีให้เลือกตอบ 5 ช่วง ตั้งแต่ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุดระดับขั้นตอน ของการสร้างมีดังนี้

1. รวบรวมข้อความแต่ละข้อความต้องมีลักษณะที่มีเจตคติต่าง ๆ กัน ตอบต่างกัน และหลีกเลี่ยงข้อความที่มี 2 ความหมาย

2. ตรวจสอบข้อความนั้นว่าเหมาะสมกับการตอบเพียงใด ในลักษณะของ 5 ช่วง ดังกล่าว

3. ทดลองดูว่ามีข้อความใดไม่ชัดเจนหรือคลุมเครือเพื่อการแก้ไข

4. การให้นำหนักคะแนนของความเห็น ในแต่ละระดับตามวิธีการทำให้มาตรวจวัดของเขาใช้ได้สะดวกมาก เพราะการใช้กำหนดค่าแบบจงใจเพื่อให้เป็นค่าน้ำหนักประจำของแต่ละระดับความคิดเห็นเหมือนกันทุกข้อความ เมื่อแต่ละระดับความคิดเห็นของแต่ละข้อความวัดเจตคติ มีค่าประจำตายตัว การที่จะหว่านบุคคลใดมีเจตคติเป็นอย่างไร ก็ใช้วิธีการรวมคะแนนจากการตอบทุกข้อความของแต่ละคน ถ้ารวมคะแนนจากการตอบของข้อความทั้งหมดมีค่าสูงหรือได้คะแนนสูง แสดงว่าระดับเจตคติของแต่ละบุคคลนั้นต่อสิ่งนั้นเป็นไปในลักษณะพึงพอใจ หรือคล้อยตาม ย่อมแสดงว่าบุคคลมีเจตคติที่ดีหรือมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น

รูปของการวัดความคิดเห็น ในรูปของแบบสอบถามหรือแบบสำรวจ ซึ่งเรียกว่าแบบวัดความพึงพอใจและใช้รูปแบบมาตราประเมินค่าของลิเคิร์ท โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การสร้างแบบวัดความพึงพอใจหรือเจตคติ ตามวิธีการของ ลิเคอร์ทมีหลักการสร้าง คือ จัดให้มีข้อความที่แสดงความพึงพอใจที่หมายใน ทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แล้วให้ผู้ตอบแสดงความเห็น ใช้รูปแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ การให้ น้ำหนักคะแนนแต่ละระดับความคิดของแต่ละข้อความมีค่าประจำตายตัว ข้อความใดมีค่าคะแนน สูงแสดงว่าระดับเจตคติของแต่ละบุคคลนั้น ต่อสิ่งนั้นเป็นไปในลักษณะพึงพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กฤษณา ทิมแสน และคณะ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสืออ่าน ประกอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 เรื่อง “กำแพงเพชร เมืองมรดกโลก” พบว่า หนังสืออ่านประกอบสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง “กำแพงเพชร เมืองมรดกโลก” มีประสิทธิภาพ 82.42/88.56 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนน หลังการอ่านหนังสืออ่านประกอบสูงกว่าก่อนการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อหนังสืออ่านประกอบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก โดยมีความพึงพอใจต่อภาพประกอบ มากที่สุด รองลงมาเป็นด้านรูปเล่มและการพิมพ์ เนื้อหา และลีลาการเขียนตามลำดับ

รัตนา แสนเกษม และคณะ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่าน เพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า หนังสือ อ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” มีประสิทธิภาพ 84.84/85.93 สูงกว่าเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการ สสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “คำขวัญ จังหวัดพิษณุโลก” พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

กชกร ภัคดีและคณะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติจังหวัดตาก” สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงเกิด ภัยธรรมชาติจังหวัดตาก” มีประสิทธิภาพ 82.60/83.45 และพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ

ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติจังหวัดตาก”พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จิตภา ยิ้มฤทธิ์และคณะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษเรื่อง Visiting Phitsanulok ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง Visiting Phitsanulok มีประสิทธิภาพ 82.20/881.21 และพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง Visiting Phitsanulok พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยรุ่น

จักรพรรดิ คงนะ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหลวงพ่อแช่มวัดตาก้องอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความเห็นที่ดีต่อแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น

ปริญญาพร สินหนู (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อการอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นสาระที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมของวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า สื่อการอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นสาระที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมของวัยรุ่นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 82.97/75.23 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความเห็นที่ดีต่อสื่อการอ่านภาษาอังกฤษที่เน้นสาระที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมของวัยรุ่น

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านด้วยเทคนิค K-W-L

วิจิตตรา นรสิงห์ (2540) ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยกลวิธี K-W-L Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 80 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 40 คน และกลุ่มควบคุม 40 คน ผลการทดลอง พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยกลวิธี K-W-L Plus มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยกลวิธี K-W-L Plus มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรรณี เศวตมาลย์ (2543, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษด้วยการสอนแบบ K-W-L - Plus กับการสอนตามคู่มือครูกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 60 คน จากการศึกษาค้นพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ K-W-L - Plus มีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Costa (1995) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียนโดยใช้วิธีการสอน 2 วิธี คือ K-W-L และ การเรียนแบบ Cooperative learning group พบว่า ในการสอนแบบ K-W-L สามารถช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้านักเรียนมีความรู้เดิมและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ดีพอ

Ashley (1970) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสนใจในการอ่านและเอกัตภาพในการอ่านของนักเรียนเกรด 4-7 พบว่าเรื่องที่นักเรียนชอบเป็นอันดับแรก คือ เรื่องลึกลับมหัศจรรย์ รองลงมา ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ฆี การ์ตูน ขำขัน นิยายวิทยาศาสตร์และเรื่องสัตว์ ส่วนเรื่องที่ไม่ชอบรองลงมา คือ เรื่องเกี่ยวกับความรัก ส่วนมากเป็นนักเรียนชายเกรด 5 เรื่องที่ไม่ชอบรองลงมา คือเรื่องกีฬา คำประพันธ์ และสงคราม

Campell (1979) ได้วิจัยหาสาเหตุของความนิยมในหนังสือที่ได้รับความนิยมขึ้นชมอย่างมาก พบว่า หนังสือที่ได้รับความนิยมอย่างมากนั้นเป็นเพราะมีรูปร่างลักษณะโดยส่วนรวมน่าสนใจมีการออกแบบดี ตัวหนังสือไม่แน่น มีภาพประกอบกระจายอยู่ทั่วเล่ม แผ่นภาพต่างๆมีความสัมพันธ์กับเนื้อหามากที่สุดและภาษาที่ใช้มีอารมณ์ขัน มีการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมมากๆ เข้ากับสถานการณ์ที่ผู้อ่านคุ้นเคย

Sewell (2003) ได้ทำการศึกษา นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาที่เลือกหนังสืออ่านเสริมในเนื้อหาด้วยตัวเอง ผลจากการศึกษาพบว่านักเรียนร้อยละ 63.7 เลือกไม่ตรงกับระดับนักเรียนที่กำลังอ่าน และร้อยละ 36.3 เลือกตรงกับระดับการอ่าน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เลือกหนังสือจากในมุมหนังสือห้องเรียนสูงมาก 90 เล่มจาก 168 เล่ม ดังนั้นครูผู้สอนต้องรู้ถึงความต้องการของหนังสือที่เด็กชอบและควรกระตุ้นให้เด็กรู้จักเลือก สังเกตข้อมูล เพื่อจะได้หนังสืออ่านเสริมได้ตรงกับเนื้อหาในบทเรียน

จากเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้างต้น นับว่าได้รับแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างสูงต่อการศึกษาและคิดว่าประกอบการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เรื่อง Youth's Risks โดยใช้เทคนิค K-W-L สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4